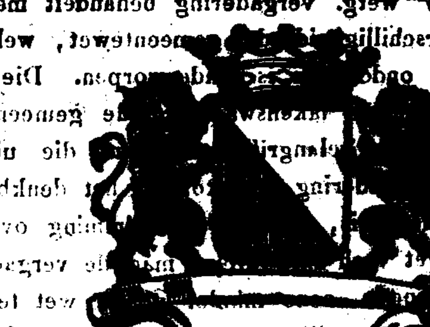
A° 1851. MAANDAG den 24. November. N° 141.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE- EN STADS-COURANT

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Utrecht,

Brengt door deze ter kennis van de ingezetenen, dat, bij resolutie van Z. Exc. den Minister van Finantien, dd. 20 Nov. 1851, no. 130, is bepaald, dat de Loten der 215de Staats-Loterij, gedurende de *vierde* week der trekking van de *vijfde* of *laatste Klasse*, beginnende op *Maandag* den 24. Nov. aanstaande, door de collecteurs, slijters en debitanten tot geene hoogere prijzen, (het opgeld daaronder begrepen), zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

	Bij Verkoop.
Geheele loten	ƒ 82.—
Halve "	41.—
Vijfde "	16.40
Tiende "	8.20
Twintigste "	4.10

De Commissaris des Konings voornd.,
S. VAN HEEMSTRA.

KENNISGEVING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis van het algemeen, dat van de heeren Dr. *A. Vrolik*, *H. A. Beks*, *F. C. Voswinkel Dorselen*, Mr. *W. R. Boer*, Dr. *S. Karsten* en Mr. *J. P.* baron *van Reede van Oudtshoorn*, den 28sten October 1851 gekozen als Raadsleden, [illegible] aanmerkingen zijn gemaakt, de drie eerstgenoemden in de Raadsvergadering van den 13den dezer, en de drie laatstgemelden in de Vergadering van heden, den eed, voorgeschreven bij art. 83 der grondwet, en dien voorgeschreven bij art. 39 der gemeente-wet hebben afgelegd; en dat alzoo genoemde heeren als leden van den Raad hebben zitting genomen.

Utrecht, den 21 November 1851.

De Burgemeester voornoemd,
N. P. J. KIEN.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat het door den heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht executoir verklaard drie kwartaals kohier voor de belasting op het Personeel voor de eerste afdeeling dezer gemeente, dienst 1851/52, aan den heer Ontvanger der Directe Belastingen, eerste Afdeeling, Kantoor houdende aan het *St. Pieterskerkhof*, is ter hand gesteld, aan wien ieder verpligt is, zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht den 21 November 1851. De Burgemeester voornoemd,
N. P. J. KIEN.

De [illegible] van [illegible] Kruger, geweest [illegible] korporaal bij het leger in Oost-Indië, wordt verzocht zich ter secretarie te vervoegen, vóór of op den 26. dezer, tot het afhalen van ten zijnen behoeve ingekomen papieren.

Utrecht, den 20. November 1851.

Ter ordonnantie van Heeren Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

ITALIË.

ROME 10 November.

De door den Paus benoemde bisschop van Jeruzalem, de heer *Valerga*, is dezer dage derwaarts vertrokken, vergezeld van verscheidene priesters. Men weet, dat de Protestanten er ook een bisschop hebben en dat de toestand der R. Catholieken er niet gunstig is, doch ons bestuur heeft het daarom noodig gevonden, dat de heer *Valerga* er zich vestige.

— Terwijl te Bologna eenige leden van de bende van *Passatore* doodgeschoten werden, had er, in het midden van de stad, op helderen dag, eene plundering plaats. Tien bandieten drongen in een groot huis en plunderden hetzelve. Dit geschiedt in een land, 't welk met bajonetten is opgevuld, 't welk in staat van beleg is verklaard, alwaar het volk ontwapend is, en dagelijks personen door den krijgsraad ter dood worden veroordeeld.

— Het Toskaansch dagblad *La Speranza* voerde een vignet, verbeeldende eene vrouw aan handen en voeten gebonden, en daarnevens de Genius der hoop, leunende op een anker en met de hand naar den hemel wijzende. De Toskaansche regering heeft dit zinnebeeld verboden.

DUITSCHLAND.

WEENEN 16 November.

De grootvorst *Konstantijn* is den 14. Nov. met zijne gemalin en gevolg te Venetië aangekomen en heeft het Keizerlijk paleis betrokken.

— Ter gelegenheid van het verblijf van den grootvorst alhier, hebben er militaire evolutien plaats gehad, waarbij vele jonge officieren arrest hebben ontvangen, omdat zij de sneeuwmassa's poogden te vermijden, om hunne lichtblaauwe pantalons te ontzien. De Keizer was over deze manoeuvres zeer ontevreden.

— Er worden vele troepen van het noorden naar het zuiden gezonden; bijna dagelijks trekken troepen, met geschut door deze hoofdstad zuidwaarts. Men schijnt eene groote militaire magt aan de Italiaansche grenzen bijeen te trekken, om bij onverhoopte gebeurtenissen in Frankrijk gereed te zijn.

WEENEN 20 November.

De regering neemt strenge maatregelen tegen de agiotage, en de plaatsmajoor baron *Weiss van Starkenfels* bevindt zich dikwijls op de beurs, om het oog aldaar op de handelwijze van eenige speculanten te houden. Verscheidene makelaars zijn gearresteerd.

— In Zevenbergen zijn dezer dagen vele geestelijken en beambten, op bevel van den gouverneur prins *van Schwarzenberg*, gearresteerd, omdat zij zich opentlijk tegen het regeringstelsel verklaren.

— 5 pCt. 92[illegible]; 4½ pCt. 81[illegible]; bank 1210.

Weenen 21 Nov. 5 pCt. 92[illegible]; N. Leening 91½; 4½ pCt. 81¾; bank 1268.

HANNOVER 18 November.

Bij een besluit van George, Koning van Hannover, wordt de constitutie des rijks erkend, het ministerie en 's lands ambtenaren in hunne posten bevestigd.

Heden hebben de ministers en de magistraten eene audientie bij den Koning en de Koningin gehad.

Bij eene bekendmaking der ministers wordt er een rouw van twaalf weken aangenomen.

Prins *Frederik van Pruissen* is alhier aangekomen, en aan het paleis afgestapt.

KEULEN 21 November.

Den 1. Dec. zullen te Bern de conferentien worden geopend over de verlenging van den Badenschen ijzeren spoorweg naar Bazel en verder den Rijn op.

— Te Breslau (Silezie) heeft den 15 Nov. eene huisonderzoeking plaats gehad bij den heer [illegible]. Ofschoon deze er tegen protesteerde, [illegible] papieren in beslag genomen [illegible]. Hij heeft klagten tegen deze handelwijze ingeleverd.

— Uit Hamburg meldt men van den 20. Nov. dat, den vorigen dag te Rendsburg twee Hongaren zijn gearresteerd, de graaf *Palacki*, kortelings van Londen aldaar aangekomen, en de heer *Kuschak*, die lang in Hamburg woonde. Beide zijn onder eskorte naar Altona vervoerd.

ENGELAND.

LONDEN 19 November.

Met Frankrijk is een verdrag gesloten tot het tegengaan van letterkundigen nadruk. Geen nagedrukte werken zullen in beide landen worden toegelaten van Fransche of Engelsche druk, muzijk-, plaat- of andere kunstwerken.

Het [illegible] van *Kossuth* in Engeland (even als in N. Amerika) weinig gebotgen. De *[illegible] des Etats Unis* meent, dat *Kossuth* zich te veel vrijheid geeft, en N. Amerika heeft eenmaal in zijne bescherming heeft genomen. Hij mag van de hierdoor bekomen onschendbaarheid niet zoo'n gebruik maken, dat hij er zijne protectoren door in moeijelijkheden brengt. — *Kossuth's* ontvangst te Southampton is weder even enthousiast geweest als de eerste maal. Hij heeft zich aldaar op de *Jupiter* ingescheept om zich naar *Cowes* te begeven.

De *New-York-Herald* meldt, dat *Kamehameha III*, Koning der Sandwichseilanden, aan het Kabinet van Washington heeft voorgesteld, die eilanden op te nemen in den Noord-Amerikaanschen bond. — De opstandelingen in Mexiko winnen veel veld; men moet derhalve voor eene omkeering vreezen. — De toestand van *Oribe* wordt in La Plata bij den dag hagchelijker; zijne troepen verlaten hem, terwijl de Brasiliaansche magt toeneemt en steeds voortrukt. Montevideo ligt voor de hand om genomen te worden.

— Gec. 98⅞ à 99; 3¼ pCt. 99⅛ à ⅜; Bank 214⅞ à 215¼; Holl. 4 pCt. 90⅜; Sp. 5 pCt. 20⅞ à 21; 3 pCt. 39¾ à 40; Mex. 23¾ à 24.

LONDEN 20 November.

Kossuth is eergisteren van de Earl of Malmesbury op de Jupiter overgegaan en met laatstgenoemd vaartuig naar Cowes vertrokken, om zich op de Humboldt naar N. Amerika in te schepen. Aan boord van de Jupiter is den Hongaar een laatst feestmaal aangeboden.

The Honduras [illegible] deelt de in bezitneming mede, namens Engeland van het eiland Ambergris, op de kust van Yucatan. Daar Mexiko dit als zijn eigendom beschouwt, zijn er moeijelijkheden te dien opzigte met dien staat ontstaan.

— De berigten uit St. Domingo doen hopen, dat Keizer *Soulouque* gehoor zal geven aan de waarschuwingen van de Engelsche en Fransche consuls om een vredes-verdrag met de Dominikanen [illegible]. Daar bij door Engeland en Frankrijk [illegible] Haïti wenscht erkend te zijn, [illegible] wensch zijne zucht tot [illegible] minderen.

[illegible]

Kossuth heeft [illegible] Engelsche [illegible] laten. Hij heeft zich op de Humboldt [illegible] naar New-York, is vertrokken [illegible] 21 kanonschoten van de batterij [illegible] ter zijner eere gelost.

— Gec. 3 pCt. 99 à ⅛; [illegible] 4 pCt. 90⅜; Sp. 5 pCt. 20⅞ à 21.

FRANKRIJK.

PARIJS 20 November.

De wetg. vergadering behandelt met de grootste onverschilligheid de gemeentewet, welke thans aan haar onderzoek is onderworpen. Die onverschilligheid is [illegible] de gemeentewet toch is eene [illegible] belangrijke [illegible] die uit de handen der vergadering [illegible] het denkbeeld, dat vrij [illegible] stemming over het geheel der wet [illegible] mag de vergadering er niet toelaten, eene minder goede wet te maken. Als ze [illegible] toevallig werd aangenomen, laadde ze eene drukkende verantwoordelijkheid op zich. — Wat meer is, door zijne [illegible] belangrijke wet [illegible] en ontneemt ze [illegible] krachi.

De linkerzijde is in deze 't meest lakenswaard. Ze onthoudt zich niet alleen van de stemming; een deel heeft daarenboven de stemming over het eerste art. [illegible] in de war gebragt, door te gelijk voor en tegen te stemmen. Bij nader onderzoek bleek het, dat er daardoor slechts eene kleine vergissing van 80 stemmen had plaats gehad! Het 1e art. blijft er niet te min door aangenomen. — De verlangde duur van woonplaats, is in deze wet thans gebragt van 3 op 2 jaar.

— De heer *de Thorigny* heeft thans bepaald voor zijne kandidatuur in het departement der Seine bedankt, om de stemming der gematigde partij niet te doen verdeelen. — De heer *Dupin* blijft dus voor alsnog de eenige kandidaat.

— Keizer *Soulouque* is er zeer op gesteld, dat Frankrijk en Engeland zijn keizerlijken titel erkennen. Er is ten dien opzigte een verzoek bij onze regering ontvangen. Het Engelsch bestuur zal den Haïtiaanschen keizer zekerlijk erkennen. De Britsche consul heeft lord *Palmerston* namelijk te kennen gegeven, dat deze erkenning een voordeelig handelsverdrag zou ten gevolge hebben.

— Een der stoomschepen, die de dienst deed van Marseille op de Italiaansche kust, is in het gezigt van de Hières-eilanden vergaan. Het is de Ville de Grasse, die den 18 dezer, 's morgens te 4 ure, door de Ville de Marseille, boot van denzelfde dienst, maar grooter gebouwd, is aangevaren. De schok was zoo verschrikkelijk, dat eene geheele zijde van het eerstgenoemde schip is vernield, zoodat in vijf minuten het groote vaartuig zonk. Een tiental personen zijn bij dit ongeval omgekomen, niettegenstaande de meest mogelijke en meest spoedige hulp is aangebragt. Onder de slagtoffers behoort eene Russische familie, die een reisje naar Italië ging maken. — Op de Ville de Marseille, die behouden is, bevonden zich onderanderen twee heeren *Baring*, van het beroemde handelshuis van dien naam. Dit is in 10 jaren tijds de tweede stoomboot van deze dienst, die door aanvaring is gezonken; anders hoort men zelden van ongelukken van de talrijke stoombooten, die de Middellandsche zee in alle rigtingen doorkruizen.

— De munt te Parijs heeft van den 1. Januarij tot den 20. Nov. voor 254 millioenen aan goud en voor 54 millioenen aan zilver vermunt. Voor rekening van het Zwitsersche bondgenootschap wordt thans alhier op de munt geslagen, voor 4,404,000 frs. zilvergeld en voor 150,000 fr. aan klein geld.

PARIJS 21 November.

De wetg. vergadering heeft de beraadslagingen voortgezet over het ontwerp van gemeentewet. Nog verschillende amendementen zijn voorgesteld nopens de wijze van berekening van den duur der inwoning welke met eene geringe meerderheid worden verworpen. Een amendement der commissie zelve, waarbij die duur niet meer door de kwitantie van den ontvanger blijkt, maar volgens het algemeen regt wordt [illegible] is echter aangenomen. Daardoor is op [illegible] inbreuk gemaakt op de wet van 31 Mei, en [illegible] wal nog meer verzakend. — De heer [illegible] brengt vervolgens zijn voorstel in, om ook de meerderjarige vrouwen te laten medestemmen. Met [illegible] verdedigt hij de zaak der vrouwen, die, zegt hij met *Condorcet*, het regt moeten hebben het spreekgestoelte te bestijgen, daar ze ook het regt hebben het schavot te beklimmen. In zijne rede heeft hij, onder veel belagchelijks, sommige verhevene en goede [illegible]. Zijn voorstel wordt echter niet onder-

steund en behoeft dus niet in stemming te worden gebragt.

— De telegraphische linie onder het kanaal is reeds sedert een tiental dagen druk werkzaam. Ll. Maandag was er eenige rijzing op de Londensche beurs in Fransche fondsen; dadelijk gaven eenige kooplieden op de beurs aldaar bevel, om op de beurs alhier aankoopen te doen; vóór de beurs te Londen was gesloten, [illegible] den gedanen koop.

— Zoo men weet, heeft de sultan eindelijk zijne toestemming gegeven tot het leggen van den ijzeren spoorweg over de landengte van Suez [illegible] moeijelijkheden [illegible] ontstaan, [illegible] De heer *Stephenson* [illegible] Marseille naar Egypte vertrokken, om de werkzaamheden te leiden. Gedurende zijn verblijf te Marseille heeft hij verklaard, dat de kameelen voor het vervoer over die landengte zullen zijn afgeschaft, voorens de diligence-dienst van Parijs op Marseille zal zijn vervangen door een spoorweg-dienst.

— Uit Mens (Sarthe) schrijft men van den 19. Nov.: „De demagogische partij is hier wederom werkzaam. Dezen nacht is de schildwacht aan het buskruidmagazijn door 6 personen aangevallen. Twee malen is op hem geschoten; het eerste schot heeft hem niet getroffen. Bij het 2e schot is de kogel hem door den regterarm gegaan. Ofschoon gekwetst, heeft hij zich blijven verdedigen, en zijne aanvallers verdreven."

— Uit Toulon schrijft men van den 16. Nov., dat het eskader, onder bevel van den Schout-bij-Nacht *Dubourdieu*, den 14. Nov. van daar naar Marokko is gezeild. — Engeland heeft te vergeefs zijne bemiddeling aangeboden, om ons verschil met Marokko in deze bij te leggen. Frankrijk heeft gemeend, die bemiddeling niet te mogen aannemen.

— 5 pCt. 91,35 à 91,50; gebleven 91,50; 3 pCt. 56,35 à 50; Bank 2118,50 à 2120. Sp. 3 pCt. 36¹/₈ à 36¹/₄.

BELGIE.

BRUSSEL 21 November.

In den Senaat zijn heden de beraadslagingen begonnen over de wet op de Successien. De heer *Spitaels* heeft eene zeer uitvoerige redevoering gehouden, en een amendement ingediend om het vraagstuk te couperen. Hij stelt voor een regt van 1 pCt. in de regte linie op alle onroerende goederen, Staats-schuldbrieven en hypothecaire inschrijvingen, welke in de erfopvolging vallen; de roerende goederen worden echter van alle regt uitgesloten. Op usufructen zou slechts een last van ¹/₂ pCt. komen.

BRUSSEL 22 November.

De beraadslaging over het ontwerp van wet op de belasting op de erfopvolging in regte lijn is heden voortgezet, naardien de commissie haar onderzoek nog niet had voltooid over het amendement door den heer *Spitaels* voorgesteld. Dit heeft den minister van financien gelegenheid gegeven deze zaak nogmaals te bespreken. Hij heeft onderanderen opgemerkt, dat in 1849 in België 71,000 huisvaders zijn overleden, nalatende 284,000 erfgenamen. Op dit getal waren er 231,000 die niets erfden omdat er niets was, 32,000 verkregen erfdeelen beneden de 1000 fr., die dus buiten de wet vielen, zoodat er slechts 21,000 belaste erfgenamen overbleven. Hierdoor is het bewijs geleverd, dat deze wet op de erfopvolging zeker geene wet is ten nadeele der mindere standen.

Dagelijks komen er adressen bij den senaat in tot aanneming der wet.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE 20 November.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden zijn hoofdstuk I (*Huis des Konings*), en hoofdstuk II (*Hooge Collegien van Staat en Kabinet des Konings*) met algemeene stemmen aangenomen.

Daarna is beraadslaagd over hoofdstuk III (*Departement van Buitenlandsche Zaken*), waarover de beraadslagingen morgen zullen worden voortgezet.

Over hoofdst. III, hebben breedvoerige beraadslagingen plaats gehad. De heer *Sloet* komt terug op zijn denkbeeld, ten vorigen jare geopperd, om de gezantschappen te doen vervangen door consulaten alleen. Bij de ontwikkeling van de drukpers, nu alles meer en spoediger bekend is, acht hij die uitgebreide gezantschappen minder noodig. Ook dringt hij aan op de liquidatie met Luxemburg. De heer *Moraaz* vermeende dat de belangen van den handel niet genoeg bij het departement van buitenlandsche zaken werden behartigd. De heer *van der Heijden* is tegen het tafelgeld ad *f* 6000 [illegible] ministerpost is bezwarend; maar toch [illegible] 82 daags, dus goed betaald. De [illegible] is beter te besteden. [illegible] uitgaven, *f* 4000. [illegible] opgevoerd. — De heer [illegible] strijd tegen de kostbare inrigting onzer gezantschappen, en meent, dat [illegible] uiterlijk praal [illegible] aan die inrigting eigen, niet in harmonie is met onzen staat. Behartiging van handel en scheepvaart wordt [illegible] op den achtergrond gesteld. Ook het tafelgeld der ministers vindt bij hem ernstigen tegenstand. — De heer *van Dam* verdedigt de inrigting onzer gezantschappen en waarschuwt tegen de gevolgen, die van te groote bezuiniging te wachten zijn. Hij bestrijdt de door de commissie voorgestelde afschaffing van de consulaten op de Barbarijsche kust. Hij ontkent dat er geen regtstreeksche handel op die kusten zoude zijn, en noemt onder anderen voorbeelden aan van handelsondernemingen op Tunis. — De heer *Metman* heeft, namens de commissie van Rapporteurs, in de eerste plaats het aangevoerde ter zake van Luxemburg wederlegd, op de gronden in § 6 van het verslag over het eerste hoofdstuk zoo uitvoerig bijgebragt.

's GRAVENHAGE 22 November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn twee wets-ontwerpen ingekomen: het eene tot regeling der afkondiging van algemeene maatregelen van inwendig bestuur van den Staat, het andere tot goedkeuring eener dading omtrent geschillen tusschen den Staat en ingelanden van de 2de bedijking der Mijdrechtsche droogmakerij. De beraadslaging over het IIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting (Buitenlandsche Zaken) is voortgezet en ten einde gebragt.

Dat hoofdstuk is in zijn geheel met 46 tegen 14 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *van Dam van Isselt, de Moraaz, Huguenin, Jongstra, van Hoëvell, Ten Brugge[?], Hugenholtz, Westerhoff, Engelen, Zijlker, van Hall, Reinders, van der Veen, van der Hegde, van Goltstein, Blaupot ten Cate* en de Voorzitter.

De beraadslaging over de begrootingswetten zal op Maandag aanstaande worden voortgezet.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 20. Nov. Jl. is aan jhr. mr. *F. L. H. J. Bosch van Drakestein*, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en van de arrondissements-regtbank te Amsterdam, vergunning verleend tot het aannemen der versierselen van *commandeur der orde van Isabella la Catholica*, hem geschonken door H. M. de Koningin van Spanje.

— Ter Algemeene Rekenkamer is op nieuw overgebragt voor eene som van *f* 191,000 aan ingetrokken muntbilletten van *f* 5, zoodat er thans, met inbegrip der bij vorige aankondiging vermelde som van *f* 29,772,860, voor een bedrag van *f* 29,963,860 aan die muntbilletten is ingetrokken.

Voorts is bij die Kamer overgebragt voor eene som van *f* 154,740 aan ingetrokken muntbilletten van *f* 1000, *f* 500, *f* 100 en *f* 10, zoodat er thans, met inbegrip der vroeger vermelde som van *f* 15,507,640 nog voor een bedrag van *f* 15,662,380 aan muntbilletten, krachtens de wet van September uitgegeven, is ingetrokken.

AMSTERDAM 22 November.

Met zeer veel genoegen werd hier in der tijd vernomen, dat de onderhandelingen tusschen ons gouvernement en Pruissen, betreffende de aansluiting van onzen spoorweg met laatstgenoemd rijk, tot het gewenschte resultaat leidden. Daar men echter later niet den even vurig gewenschten voortgang in die hoogst gewigtige zaak bemerkte, hebben dezer dagen de heeren *Hope en Co.*, benevens 297 anderen, allen kooplieden, scheepsreeders, expediteurs, commissionnairs, makelaars, enz. alhier gevestigd, een adres aan Z. M. den Koning en een afschrift daarvan aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden, waarin onderanderen gezegd wordt: „Bij al die stof tot verheuging (de sluiting van het verdrag met Pruissen en de gevraagde bijdrage van 1 millioen, van rijkswege, tot versmalling van het bestaande spoor), is echter bij de adressanten eenige

ongerustheid ontstaan, dat dit werk welligt eenige vertraging en nieuwe belemmeringen zoude kunnen ondergaan, ten gevolge van een verzoek dat, naar hetgeen ter hunner kennis is gekomen, van de zijde der twee [illegible] des rijks, tot den minister van binnenlandsche zaken zoude zijn gerigt, ten doel hebbende, dat die gedeelten des rijks zouden worden [illegible], als de ondernemers van het werk [illegible] het gedeelte wegs tusschen Utrecht en Rotterdam binnen hetzelfde tijdsbestek uit te voeren, als waarin de overige werken zullen moeten worden tot stand gebragt.

„Het is daarom dat de adressanten eerbiedig bij Z. M. aandringen, dat alle verdere beletselen mogen worden ter zijde gesteld, en dat er niets moge worden verzuimd, om zoo spoedig mogelijk te geraken tot de voltooijing van een werk, waarbij het geheel handelsbelang van Nederland zoo grootelijks is betrokken, en doen zulks met des te meer gerustheid, naar mate de hoofdstad des rijks steeds heeft getoond en nog voortdurend de bewijzen geeft, hoe zeer haar 's lands welvaart ter harte gaat.” (Amst. Cour.)

— In de afgeloopen week zijn door de rijksambtenaren, gestationeerd te Uithuizen, gevonden 18 ankers zoogenaamd verloop van brandewijn en 1 anker rum, welke ten kantore van den rijksontvanger te Uithuizen zijn bezorgd. De vaten waren op een half-uurs afstand van den Noorderdijk in het slijk begraven.

UTRECHT 20 November.

Door de daartoe benoemde Commissie uit het Provinciaal Geregtshof alhier, is op heden aan den heer Mr. *Jacob Moolenburgh*, wonende te Utrecht, na afgelegd examen, het getuigschrift afgegeven, dat hij alle de bekwaamheden bezit, in eenen Notaris gevorderd.

— In een brief uit Batavia van den 27. Sept., per landmail ontvangen, lezen wij, dat de onlusten in de Palembangsche bovenlanden, bij Tebing-Tingie, voortduurden. In het begin van Sept. was de overste *de Brauw* met 4 kompagnien opgerukt, om het fort Tebing-Tingie te ontzetten, dewijl de communicatie door den vijand gestremd was. Men rekende dat hij tegen den 15. Sept. aldaar kon zijn. Den [illegible] der expeditie [illegible] de 5. en 6. [illegible] maakten zich gereed, om de vorige kompagnien derwaarts te volgen, en een einde aan die onlusten te maken. Men zag elk oogenblik berigten te gemoet.

BATAVIA 30 September.

De woelingen, die, volgens berigten uit Nederlandsch-Indië, in de Palembangsche binnenlanden waren bespeurd, zijn, vóórdat de krijgsmagt ter onderdrukking derwaarts van Batavia afgezonden was aangekomen, van meer beduidenden aard geworden.

Behalve de reeds vertrokken troepen, is nog eene nadere versterking naar dat gewest afgezonden, zoo mede naar het aangrenzend gebied der Lampongs. Op de hoofdplaats Palembang was alles rustig; handel en bedrijf werden daar ongestoord voortgezet. (Staats-Ct.)

— De Engelsche zeeofficier *Bedfort Clapperton Pim* heeft een nieuw plan bedacht, ter opsporing van sir *John Franklin*. Het is gegrond op het vermoeden, dat *Franklin* door de Wellingtonstraat is gezeild, en, na eene lange vaart door de opene noordelijke IJszee naar de Noord-Oost-kust van Azië is gedreven. Volgens deze veronderstelling, zal hem het ijs verhinderd hebben door de Behringsstraat naar het Zuiden te dringen. De luit. *Pim* wil nu de Russische regering met zijn plan bekend maken. Hij wil door Siberië naar de monding van de rivier Kolyma reizen, vergezeld van twee of drie reisgenooten, en de geheele Siberische kust, van Oost Kaap af naar het Westen tot aan de Noord-Oost-Kaap, langs trekken, om *Franklin* aldaar op te sporen. Het Engelsche gouvernement heeft hem 500 £ (ƒ 6000) voor die reis geschonken en de echtgenoot van *Franklin* heeft hem eene gelijke som voor die expeditie toegezegd. De Russische gezantschap-secretaris te Londen, graaf *Wielborski*, heeft *Pim* verzekerd, dat de Russische regering hem in deze onderneming krachdadig zal ondersteunen.

UTRECHT 21 November.

De Hoogleeraar *Mulder* heeft den 19den dezer zijnen Cursus over de Scheikunde, toegepast op het gewone leven, handwerken en kunsten, besloten; een aanvang gemaakt met de beschouwing der zoogenaamde zware metalen. Het eerste in die reeks is het ijzer. Algemeen over de aardkorst verspreid, in geen dier, in geene plant ontbrekende, in bijna alle steensoorten voorkomende, is het ijzer voor ons het belangrijkste van alle metalen. Het is de hefboom der geheele industrie, de hemiddellaar onzer heerschappij over de krachten der natuur, en de geschiedenis van zijne aanwending zou, zoo wij haar kenden, te zamenvallen met de geschiedenis der menschelijke beschaving.

Het ijzer komt altijd in geoxydeerden toestand in de natuur voor. De Hoogleeraar beschreef en vertoonde de meest gewone ertsen, waaruit het wordt verkregen en verklaarde, met behulp van uitvoerige platen, de bewerkingen die ten doel hebben het ijzer in den metaalstaat, waaruit af [illegible], terug te brengen [illegible], waarop zij berusten, door de reductie van ijzeroxyde met waterstofgas werd opgehelderd.

Het uit de ertsen uitgesmolten ijzer is verre van zuiver te zijn, het moet voor dat het in den handel komt eenige bewerkingen ondergaan, waardoor het van een gedeelte der vreemde stoffen wordt bevrijd. Onder deze zijn het vooral phosphorus en zwavel, die een bijzonder schadelijken invloed op de deugdelijkheid van het ijzer hebben; zij maken het broos als glas, zoo als bij de proef werd aangetoond. De koolstof, die het ijzer in den hoogoven heeft opgenomen, kan niet geheel verwijderd worden, en tot eene zekere mate is zij noodig om aan het ijzer die hoedanigheid te geven, waardoor het in de kunsten en handwerken zulk eene uitgebreide toepassing heeft verkregen. Dat deze koolstof onder twee vormen in het ijzer bevat is, namelijk chemisch gebonden en mechanisch ingemengd, werd evenééns door proeven bewezen.

Ten slotte werden de verschillende ijzersoorten, benevens het staal en zijne vervaardiging beschreven en hun verschil in zamenstelling aangewezen. De Hoogleeraar [illegible] men het juiste verband tusschen de eigenaardige eigenschappen der onderscheidene ijzersoorten en de relatieve hoeveelheden vreemde stoffen die zij bevatten, niet kent.

UTRECHT 22 November.

In het Natuurkundig Gezelschap sprak de hoogleeraar *v. Rees* Il Vrijdag avond over de warmte der aarde, in zooverre die afhankelijk is van de zon. Hij beschouwde de warmte der verschillende luchtstreken, en gaf eene verklaring van de belangrijke afwijkingen in warmte en koude bij plaatsen van gelijke breedte, toe te schrijven aan de onderscheidene lucht- en zeestroomen; hij gewaagde verder van de warmte der aardkorst, in zooverre ze door de zon verwekt wordt. Eene volgende lezing zal de geachte spreker zijn onderwerp vervolgen, om alsdan meer bepaaldelijk te handelen over de luchtstroomen en winden.

— De voorwerpen behoorende tot de loterij ten behoeve der Vrouwen-vereeniging alhier, zullen door de houders van kaarten [illegible] van prijzen kunnen worden [illegible] November aanstaande, van des namiddags één tot vier ure, ten huize van mejufvrouw *Fraucken*, in de Heerestraat.

— De gemeenteraad van Amerongen heeft besloten, de betrekking van Raadslid te beschouwen als een eerepost en derhalve geen presentie-geld aan zijne leden verleend. Een nog hoogere graad van belangloosheid hebben de Wethouders dier gemeente aan den dag gelegd, door mede van de hun toekomende bezoldiging af te zien. (*De Gemeentestem.*)

— Den 21. Nov. is aan de Leijdsche Hoogeschool gepromoveerd [illegible] van Middelburg, in de regten, na verdediging eener Dissertatie: *de Zelandica gente, de Hugo* [illegible] [illegible]

— In het bijvoegsel van dit nommer zijn twee belangrijke drukfouten geslopen. Op de derde kolom van de vierde bladz., regel [illegible] v. b., leze men:

„verpligt zal zijn een votum van [illegible] op de aanhangige begrooting te geven, [illegible] deze begrooting altijd een votum van vertrouwen vordert, en de tegenwoordige meer dan anders. — Bij” enz.

regel 33 leze men:

„eerder eene GROOTERE aflossing, enz.”

DEN HELDER 22 Nov.

Den 20. is van Texel uitgezeild *Planciuss*, kapt. *Rotgans*, naar Batavia.

Den 21. Nov. te Texel binnen *Susanna*, kapt. *P. d. Mey*, van Suriname.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den BURGERLIJKEN STAND te Utrecht zijn van den 15 Nov. tot den 21 Nov. 1851.

Ingeschreven: Getrouwden 8 paar; Geborenen 27, waaronder 2 Onechten; Overledenen 24, waaronder 2 doodgeborenen.

(6398) *.* Men zal op Zaturdag, den 29. November 1851, des namiddags ten vijf ure, in het Locaal der openbare Verkoopingen, te Utrecht achter St. Pieter, verkoopen:

Een hecht, sterk en wel doortimmerd HEEREN-HUIS, met Kelders, Kluizen en Tuin, staande en gelegen te Utrecht, aan de westzijde van de Nieuwe Gracht, tegenover de Runnebaan, wijk F, no. 404, kadaster sectie B, no. 295, groot 5 roeden 70 ellen.

Dit Huis bestaat beneden in ruimen Gang, vijf beneden Kamers, meerendeel geplafonneerd, en met marmeren Schoorsteenmantels, Keuken met Wel- en Regenwaterpomp, en vier beklinkte Kelders, aan het water uitkomende.

Boven zeven Kamers en Kabinetje, meestal behangen, geplafonneerd en van Stookplaatsen voorzien; twee ruime Zolders [illegible].

Dit Huis bevat twee gemakkelijke trappen naar de Kelders en twee naar de Boven-verdieping, bevat alle mogelijke en wenschelijke gemakken, en is voorzien van eenen ruimen Tuin, door eenen Gang uitgang hebbende in de Hetrenstraat.

Te aanvaarden 1 Mei 1852.

Nadere onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris *NICOLAAS DE GRAAF*, te Utrecht, ten wiens overstaan de verkoop zal plaats hebben.

Het perceel is te bezigtigen de vier eerste dagen van iedere week, des middags van 2 tot 4 ure, mits voorzien van een permissie-billet, bij genoemden Notaris verkrijgbaar.

(6399) *.* Men zal op Zaturdag, 6 December 1851, des namiddags ten 5 ure, in het Lokaal van Verkoopingen, achter St. Pieter te Utrecht, in het openbaar verkoopen:

No. 1. Eene dubbele HEEREN-HUIZINGE, met Tuin, Koetshuis en Stalling, Gronden en verder aanbehooren, te Utrecht, aan de oostzijde van de Heerenstraat, wijk A, No. 1167, kadaster sectie B, No. 283, groot 6 r. 40 el; de Huizinge heeft 4 Beneden- en 8 Bovenkamers, Provisiekamer, Zolders met afgeschoten Kamertjes, drie Kelders, Keuken [illegible] gemakken, de Stalling is ingerigt voor [illegible] paarden, waarboven gelijk [illegible] het Koetshuis, Hooizolder en Dienstbodenkamer.

No. 2. Eene wel ingerigte HUIZINGE, met Gang, Tuin en verder aanbehooren, te Utrecht, aan de westzijde van de Kromme Nieuwe Gracht, nabij het Hieronymusplein, wijk G, No. 260, kadaster sectie B, No. 155, groot 2 r. 30 el; het Huis bestaat in vier Beneden- en vijf Bovenkamers, Provisiekamer, Meidenkamer, Zolder met afgeschoten Kamertje, Keuken met Turfzolder daarboven, beklinkten Kelder, en is voorzien van vele gemakken.

Beide perceelen zijn te aanvaarden met 1 Januarij 1852, en te bezigtigen, gelijk bij breeder omschreve aanplakbiljetten staat vermeld, terwijl nader onderrigt te bekomen is ten kantore van den Notaris D. [illegible]

[illegible]

[illegible] WONING met Grond, in het Zilverstraatje, wijk B, no. 782. Verhuurd om f 1,10 in de week.

HOUTVERKOOPING.

Maandag den 8 December 1851, des morgens 10 ure, ten huize van [illegible] *BOSCH-AAN*, [illegible] Woerden, bestaande in [illegible] Essen BOOMEN, [illegible] STAMMEN, [illegible] Mastgelden en [illegible] bunders [illegible] als Essen en [illegible] HAKHOUT, in percelen, Alles te betalen 1 Augustus 1852.

(6401) *.* Op Zaturdag den 13den December 1851, des namiddags ten [illegible] ure precies, zal men aan het lokaal van Verkoopingen, binnen Utrecht achter Sint Pieter, wijk F, No. 353, publiek verkoopen:

Eene hechte, welhoortimmerde HUIZINGE en ERF, binnen Utrecht, in de Lange Sint Jansstraat, wijk G, No. 193, voorzien van vijf Kamers, Meidenkamer, Keuken, Kelder en Zolder.

[illegible] bij billetten, en nader onderrigt ten kantore van de Notarissen STEVENS en BUSKES, te Utrecht.

(6402) *.* Tegen Mei 1852 te huur of te koop een [illegible] HUIS te Maarssen, met een riant uitzigt aan de Vecht, 2 KAMERS, Keuken, twee Bravis [illegible] kelders, [illegible] en schoon Tuin. Informatiën bij [illegible] B. BOEDEMAKER te Maarssen.

(6403) *.* Une Dame, ayant quelques heures du jour à sa disposition, désirerait trouver une ou deux jeunes demoiselles pour leur apprendre les langues modernes, et tout ce qui appartient à une éducation soignée. S'adresser sous les initiales B. au bureau d'Utrechtsche Courant.

KENNISGEVING

DER STOOMBOOTDIENST, TUSSCHEN

CULEMBORG, VREESWIJK EN ROTTERDAM.

(6404) *.* Zullende de gewoonte, gedurende het Winter-saisoen, gestaakt [illegible] herziening van Machine en Schip, tot nadere aankondiging worden gestaakt, en wel op Dingsdag 25 November 1851.

J. W. DE GROOT.

BERIGT VOOR ST. NICOLAAS.

(6405) *.* A. GRISEELS & COMP., te Utrecht, bij de Waag, hebben daar dezer uit het Boekenfonds der heeren LUTKIE & CRANENBURG aan vangen een **twintigtal** in dit jaar uitgegeven nieuwe **Prentenboekjes**, wier inhoud geheel geschikt naar de vatbaarheid der jeugd, niet zal nalaten onze LIEVE KLEINEN op elke bladzijde wijzer en meer tot de deugd genegen te maken; terwijl de prijzen nog naauwelijks aan de helft der gewone prijzen gesteld zijn. Prijs-couranten met de titels en omschrijvingen der 20 gemelde Boekjes, zijn *gratis* bij bovengemelde te bekomen.

Bij hen zijn mede eene groote verscheidenheid van artikelen voorhanden, GESCHIKT VOOR St. NICOLAAS GESCHENKEN, die allen, gelijk bereids al gemeen van hunne overige artikelen bekend is, uiterst laag genoteerd zijn.

SCHOONSCHRIJFKUNST.

(6406) *.* G. DEKKER, CALLIGRAAPH DES KONINGS, Professor in Talen, enz., berigt, dat zijn **Vermaard Kabinet van Schoonschriften**, enz., tot 1 December, van 12 tot 4 ure, te bezigtigen is in het *Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen*, alwaar DEKKER deze week zijnen **Schrijfcursus** wenscht te openen. Voor het volkomen *vlug en fraai* leeren schrijven, betalen de 25 eerstkomenden slechts *f* 25, in plaats van *f* 35.

DAGUERREOTYPE PORTRETTEN,

GEKLEURD EN NIET OMGEKEERD.

(6407) *.* De heer SAULCY heeft de eer het publiek te berigten, dat hij, volgens eene nieuwe scheikundige behandeling, de Portretten allergelijkende vervaardigt, en wel ten allen tijde van den dag in eene beslotene Kamer. Hij is ook bereid om les in de Daguerreotype-kunst te geven, en voor een matigen prijs toestellen daartoe te leveren. Adres tot die heer SAULCY, bij VERHAGEN, bij [illegible] den Dom.

OESTERBERIGT.

(6408) *.* [illegible], Lijnmarkt, te Utrecht, heeft heden wederom ontvangen eene extra partij frisch gevangene groote blanke Zeeuwsche, Texelsche, en Engelsche OESTERS, alsmede mooi en exelent van kwaliteit; verder fijnegeste Bockmans-Winterharing, fijne en dito Gemarineerde, opregte Bergsche Anchovisch, Nieuwe Zonteyisch, beste blanke gebenkte Leng en Bendstokvisch, opregte Engelsche Bukking, Malaga Citroenen, Lamoenen en alle soorten van Minerale en Bitterwaters, en fijne Engelsche Bieren.

OESTERBERIGT.

(6409) *.* H. KOENDERS, op de Vischmarkt, heeft heden aangekregen eene partij blanke gespeende OESTERS, als Zeeuwsche UITGEZOCHT *f* 1,40, de Nieuwe Bankoesters UITGEZOCHT *f* 1,40, Engelsche Oesters *f* 2,00. Frisvangers, blanker en grooter als gewoonlijk, *f* 2,00 per honderd.

(6410) *.* DE PILLEN EN ZALF VAN HOLLOWAY, zijn een uitmuntend geneesmiddel voor scrophuleuze- of klierziekten. *David Davis*, een mijnwerker te Mewport, was van zijne vroegste jeugd af, met het koningszeer behebd geweest, welke kwaal door den aard van zijn werk nog allengs veel verergerd was. Geen der geneesheeren, die hem behandeld hadden, konde zijnen toestand verbeteren. Ook in het hospitaal te Bristol waar heen hij zich begeven had, bleven alle pogingen tot genezing vruchteloos. Eindelijk gebruikte hij de zalf en pillen van *Holloway*, waarop eene zoo spoedige genezing volgde, dat de doctor voor welen die daarvan getuigen waren, voor wonderbaar werd beschouwd.

[illegible] Doozen Pillen à *f* 0,40, *f* 1,00, [illegible] *f* 25,30. Potjes Zalf à *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, enz.

PRIJZEN DER NAVOLGENDE ARTIKELEN TE Utrechtsche Markt, den [illegible] November 1851.

Oude Tarwe van *f* 8,00 tot *f* 8,25. Nieuwe Tarwe van *f* 8,00 tot *f* 8,25. Rogge van *f* 6,00 tot *f* [illegible]. Garst van *f* 4,50 tot *f* 4,75. Boekweit van *f* 5,00 tot *f* 5,50. Haver van *f* 3,00 tot *f* 3,50. Witte Boonen van *f* 00,00 tot *f* 00,00. Groene Erwten van *f* 7,50 tot *f* 10,50; [illegible] van *f* 9,50 tot *f* 12,00. Boter van *f* 0,70 tot *f* 0,80 het pond. Kaas van *f* 29,00 tot *f* 32,00 de 100 ponden. [illegible] van *f* 2,00 tot *f* 2,30 de mudde. Rundvl. van 40 tot 45 c. Kalfsvl. van 65 tot 70 c. Schapen- of Lamsvl. van 30 tot 33 c. Varkensvl. van 30 tot 35 c. het pond.

BOTERPRIJS AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 22. Nov. Van *f* 34 tot *f* 39.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Oude Tarwe *f* 7,30 tot *f* 7,70. Nieuwe Tarwe *f* 7,80 tot *f* 8,30. Oude Rogge *f* 6,00 tot *f* 6,30. Nieuwe Rogge *f* 5,20 tot *f* 6,00. Gerst *f* 4,80 tot *f* 5,00. Haver *f* 3,00 tot *f* 3,00. Paardeboonen *f* 4,80 tot *f* 5,00. Duiveboonen *f* 5,20 tot *f* 5,50.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Meteorologisch [illegible]

Nov.	Uren.	Wind-rigting.	kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Aanmerkingen.
				mm.					
20	8	nnw.	1	755,75	32,7		0,95	0,3	Zwaar bewolkt.
	2	no.	3	57,55	34,2	— 8.5	91	0	id.
	10	wzw.	0	62,10	25,2		85	0	Helder.
	21	wzw.	4	59,62	34,2		80	0	Betrokken.
	2	wzw.	4	53.58	34,0	— 5.0	97	4.0	Betrokken; (*)
	10	w.	3	46,68	38,3		97	8.5	id.; regen.
22	8	nno.	3	[illegible]	[illegible]		87	2.5	Zwaar bewolkt.
	2	nno.	1	61,32	39,0	— 2.5	89	0	id.
	10	nnw.	1	[illegible]	[illegible]		[illegible]	0	id.

(*) sneeuwbuijen.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 22 November 1851.

OMSCHRIJVING.			volgens de Societ. tot nut des Obligatiehandels.		
			van	tot	gebl.
NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	2½	pCt.	57	57	57
dito dito	3	"	68		
dito dito	4	"	88¾		
Amortisatie-Syndicaat	3½	"	87¾		
Handel-Maats. op tijd			108½		
RUSLAND.					
bij *Hope en Comp.*	5	pCt.			
dito 1828 en 1829		"			
dito Cert. 1828 à 1838	5		94½		
dito dito 1840	4	"	87½		
Certificaten bij *Stieglitz*	4	"	87		
dito Adm. te Londen			92		
SPANJE.					
Oblig. Ardoin	5	pCt.			
[illegible]		"	16		
Binnenl. Schuld.	3	"	35½		
Passive			5¼		
Ardoin Coup.					
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll & C°.*	5	pCt.	75½		
dito dito		"	89		
Oblig. Metaliek	5				
dito dito N.	5	"	77	77½	77½
dito	2½	"	38⅝		
RUSLAND.					
Certific. bij *Rotschild*	2½	pCt.	46¾		
BRAZILIE.					
Geld. 1824, £ 100	5	pCt.			
dito dito £ 200	5	"	91¼		
PORTUGAL.					
[illegible] Londen					
dito	4		33⅝		
AMERIKA.					
Mexico [illegible]	5	"	22	22¼	22
Noord-Amerik. Am. Bank-Act.					

Nieuwe 5 pCt. Amst. Metall. Lr. B. 76⅝ [illegible] Fr. uitg. 5¼.

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

ook in de Commissie is te berde gebragt, dat na- ... de leden, zooveel mogelijk de vergaderingen te doen bijwonen. De meerderheid heeft het echter niet aangenomen, en zich ten stelregel gezet, dat het lidmaatschap van den Raad een eerepost is, en dat dus het eergevoel elk lid moet dringen, in de vergadering te komen. Ook begreep de Commissie dat bij het grooter getal leden de beschikbare som al-

De heer *Ackersdijck* licht zijn amendement nader ... geene kwestie van kapitalisatie gemaakt.

De Voorzitter merkt nog op, dat eene subsidie niet genoeg is. Wanneer de Provincie slechts eene subsidie geeft zal Amersfoort slechts hetzelfde doen, en daarbij zeggen, dat wat der Provincie niet mogelijk is, ook voor eene enkele stad ondoenlijk is. Gedeputeerde Staten hebben eene langdurige

... welke weg loopt door eene uitgestrekte heide... die natuurlijk ten gevolge van dien weg later ... ontginning onderhevig is, en is dit alles nu niet van algemeen provinciaal belang te achten. Spreker gelooft, ja. Wil men dus de uitdrukking van *algemeen provinciaal belang* te veel in aanmerking brengen, dan zou men met de meeste zaken in expropria-

Zitting der Prov. Staten van Utrecht.

Zitting van 20 November.

Tegenwoordig zijn 37 leden. Afwezig de heeren Jr. *de Geer v. Oudegein*, Mr. *P. de Beaufort* en Mr. *F. v. d. Poll*.

De Commissie, in welker handen is gesteld de missive van den heer *Laan* betreffende de geldleening van Soest naar Soesterberg, brengt bij monde van den heer *de Louter* rapport uit. De Commissie stelt voor op het verzoek tot deelneming nog niet te beslissen, maar het aanhangig te houden. De Voorzitter stelt voor, dit stuk ter griffie neder te leggen, en de discussie aan de orde te stellen van de aanstaande zitting.

De heer *Ackersdijck* stelt voor tot de orde van [illegible] over te gaan, als [illegible] dat het voorstel niet is ondersteund, ingevolge het reglement van orde.

De Voorzitter is van meening, dat dit verzoek is gedaan door een ingezeten der Provincie Utrecht, dat die tevens toevallig lid dezer vergadering is, en dat deze toevallige omstandigheid niet kan verhinderen, dat zoodanig voorstel worde gedaan als [illegible], en dat de vergadering zoodanig voorstel in [illegible] neemt. Z. Exc. blijft dus bij zijn [illegible]

De heer *Ackersdijck* zegt, dat hij de vergadering er thans eerst opmerkzaam op maakte, omdat hij er vroeger niet aan gedacht heeft. Zijn Ed. meent dat het voorstel van den heer *Laan* wel degelijk moet beschouwd worden als uitgaande van een lid dezer vergadering.

De Voorzitter herinnert de vergadering thans, dat er twee voorstellen zijn, en brengt in omvraag eerst het zijne, om namentlijk het stuk ter griffie te deponeren, en de discussie te bepalen tot de eerst volgende vergadering. Voor stemmen 34, tegen 3 leden, zijnde de heeren *v. Nellesteyn*, *Ackersdijck* en *Vos*. — Het voorstel van den heer *Ackersdijck* is dus daardoor vervallen.

De heer *v. Asch v. Wijck* doet verslag als rapporteur van de Commissie belast met het voorstel van den heer *Menso*, om namentlijk de renten der Provinciale schuld van $4\frac{1}{2}$ op 4 pCt te reduceren. De Commissie adviseert tot aanneming van dit voorstel, omdat daardoor een niet onbelangrijk voordeel voor de Provincie zal verkregen worden. Het gemeenschappelijk kapitaal der Provinciale schuld is *f* 140,000, rentende 's jaarlijks *f* 6000; waarop, volgens het voorstel, dan *f* 700 zou minder behoeven betaald te worden. De Commissie meent echter te moeten voorstellen, die renten van 4 pCt. als maximum te nemen. — Dit stuk wordt ter griffie neder gelegd en de behandeling bepaald op de eerst volgende vergadering.

Aan de orde is de behandeling van het rapport der Commissie op het voorstel van Gedeputeerde Staten, tot daarstelling van de geprojecteerde verbetering des wegs van Doorn naar Leusden voor provinciale rekening.

De heer *v. Rhersum* is het eens met den heer *Martenhoff*, die vroeger betoogd heeft dat de provincie verpligt was, dien weg voor hare rekening te nemen. De toezegging is in 1849 aan de stad Amersfoort gedaan, en dus rust er eene zedelijke verpligting op deze vergadering, om dien weg daar te stellen. Amersfoort heeft geweigerd, de daarstelling voor hare rekening te nemen, doch zij heeft haar goeden wil getoond door het toestaan van eene subsidie van *f* 2000.

De heer *Ackersdijck* merkt op, dat men hier twee punten in aanmerking moet nemen. Men moet namentlijk onderzoeken, of de weg van provinciaal belang is, en ten andere of wij verpligt zijn, de vroegere gedane belofte gestand te doen. Wij vervangen hier de provincie en zijn dus ook verpligt eene belofte, door die provincie gedaan, na te komen; men moet echter weten op welken grond men die verpligting beweert, en hiervan wordt niets opgegeven. Er zijn bloote toezeggingen gedaan, doch dit doet niets ter zake, want deze waren slechts eene uitdrukking van een bestaand voornemen, waaruit men nog geene verpligting kan afleiden. Hadden de Provinciale Staten in 1849 besloten die verpligting op zich te nemen, dan zou daar een bewijs van voorhanden wezen.

De heer *v. Nellesteyn* noemt dien weg niet van algemeen belang, en geeft zijnen wensch te kennen, dat de Staten den weg van Cothen naar Woudenberg in een goeden staat mogten brengen.

De heer Mr. *P. de Beaufort*, die middelerwijl in de vergadering is gekomen, zegt het genoegen gezien te hebben dat de Commissie geconcludeerd heeft tot de voorstelling van den geprojecteerden weg. Zijn Edele heeft dit gevoelen, vooreerst als voorstander van het aanleggen van wegen waardoor zoozeer de bloei der provincie wordt bevorderd, en ten andere uit de overtuiging, dat deze weg van werkelijk nut voor de provincie kan geacht worden, als brengende Amersfoort in nauwer verband met Doorn, Wijk bij Duurstede, Driebergen, Cothen, enz. Met het oog op de vroegere toezegging, waarop door Amersfoort ter goeder trouw belangrijke onkosten werden gemaakt, vindt spreker het noodzakelijk den weg te voltooijen, om te voorkomen, dat de reeds aangewende gelden niet ten eenenmale verspild zouden zijn. ZijnEdel stelt nu als amendement voor, dat de Staten bij de uitvoering van het plan voor genoemden weg, Gedeputeerde Staten mogten magtigen de rigting van dezen weg eenigzins wijzigen, als die voor de buurtschappen het voordeeliger mogt worden bevonden, en dit te doen in overleg met den hoofdingenieur, met de bepaling dat het maximum der gelden niet zal worden overschreden. — Dit amendement wordt ondersteund.

De heer *v. Hoytema* meent, even als de heer *Ackersdijck*, dat de provincie niet verpligt is; de Commissie laat zooveel in 't onzekere, dat ZijnEd. het noodig acht dat die zaak nader worde onderzocht. Het verslag der Commissie van 1849, zegt spreker, wijkt bovendien af van dat der tegenwoordige Commissie; vroeger stelde men voor tot Maarn en thans tot Doorn. Men kan aannemen, dat de weg van Maarn naar Doorn in goeden staat verkeert, en dus weinig zal kosten tot geheele in orde brenging. De Commissie zegt eenvoudig, dat het blijkt, dat de Provincie verpligt is eene subsidie toe te staan, maar niet op rekening van den ganschen weg. — Alvorens dus in amendementen te treden wenscht spreker dat men die zaak nader onderzoeke.

Het komt den Voorzitter voor, dat de Commissie niet meer gronden [illegible]. Volgens de meening van [illegible] de zaak echter deze: de Staten hebben de toezegging aan de stad Amersfoort gedaan, waarop Amersfoort toen wel wat te voorbarig gronden heeft aangekocht, maar toen de stad Amersfoort vroeg om vervulling van de toezegging, werd haar geantwoord, dat er derwege geene verpligting bestond. De vraag is nu of de Staten aannemen den weg voor Provinciale rekening daar te stellen, want de subsidie in 1849 toegestaan is niet voldoende, en moet bovendien voor ultimo December van dit jaar zijn ingevorderd.

De heer *de Louter* voert aan, dat in der tijd verschillende voorstellen door Gedeputeerde Staten aan gemeenten gedaan zijn tot daarstelling van den weg van Wijk op Amersfoort. Daarop zijn stellige toezeggingen aan de stad Amersfoort gedaan. De zaken hadden toen echter een anderen loop; in den tegenwoordigen tijd zou de stad Amersfoort zwart op wit hebben verlangd; toen was het minder noodig. Spreker licht verder het voorstel der Commissie toe, en zegt, dat indien de commissie aanneemt subsidie te geven, er ook uit volgt, dat zij gemeend heeft, dat de zedelijke verpligting daartoe op de provincie rust. Men vraagt nu om een bewijs, maar dat bewijs is er niet, dat behoefde er toen niet te zijn.

De heer *v. Hoytema* is, ten gevolge het door de beide verige sprekers aangevoerde, van meening veranderd, om namentlijk de zaak aan een nieuw onderzoek te onderwerpen.

De heer *Ackersdijck* licht zijn vroeger gezegde nog toe, en zegt, dat indien Gedeputeerde Staten in 1849 van meening waren geweest dien weg voor provinciale rekening daar te stellen, zij dan zeker een voorstel aan de Staten zouden hebben gedaan, die dan op grond van hunne toezegging zeker het voorstel zouden hebben aangenomen, en niet zooals geschied is *f* 2000 gesubsidieerd. Spreker meent dus eerst te moeten vragen, of de Staten vrij zijn om over de zaak zelve te oordeelen, of dat zij eene verpligting moeten nakomen. Eene verpligting vermeent spreker bindt de vergadering niet, en wat het eerste betreft, hierop moet hij antwoorden, dat die weg niet van nut is voor de provincie. Spreker wil deze kwestie echter op een hooger standpunt brengen, en wenscht daarom liever de vraag geopperd te zien, welke wegen ontbreken er aan de provincie, op dat men die dan daarstelle, naar een berekend grootscher plan, maar niet aan die verschillende kleine wegen stuksgewijze subsidiëren. Spreker zegt, laat ons dus liever ons geld bewaren, om het voor iets grootsch, voor iets gewigtigs te besigen.

De Voorzitter zegt, dat hij niets kan zeggen tegen hetgeen de heer *Ackersdijck* het laatst aanvoerde, om namentlijk naar een vast plan eene algemeene verbetering van wegen daar te stellen, maar gelooft, dat de vergadering ten opzigte der aanhangige zaak in een bijzonder geval verkeert, dewijl deze weg reeds gedeeltelijk aanwezig is, en reeds de toezegging is gedaan tot geheele daarstelling. Wat de zaak echter betreft, daarover [illegible] Z. E. dat eene verkeerde voorstelling bij sommige leden aanwezig is. Vooreerst moeten de *f* 2000, welke nog in de provinciale kas zijn, van de *f* 10,000 worden afgetrokken; dan moet men van de overige *f* 8000 aftrekken de jaarlijksche bijdragen der gemeenten in het onderhoud als *f* 150 's jaars, welke bij kapitalisering *f* 3000 vertegenwoordigen, terwijl bovendien al wat de weg rendeert ook in mindering komt: want het onder-

houd van den weg, daartoe heeft de provincie zich toch reeds verbonden. — Z. Ex. spreekt verder over de moeijelijke kwestie van *algemeen provinciaal-belang*, en zegt daarna dat een lid dezer vergadering deze weg niet van algemeen provinciaal belang beschouwt, maar wel een weg van Darthuijzen naar Wijk, en vraagt of die laatste dan van algemeen provinciaal belang is. Amersfoort toch is de tweede stad dezer [illegible] door dezen weg aan [illegible] den, welke weg loopt door eene uitgestrekte heidestreek, die natuurlijk ten gevolge van dien weg beter aan ontginning onderhevig is, en is dit alles nu niet van algemeen provinciaal belang te achten. Spreker gelooft, ja. Wil men dus de uitdrukking van *algemeen provinciaal belang* te veel in aanmerking brengen, dan zou men met de meeste zaken in exceptie komen.

De heer [illegible] meent, dat er geen ander denkbeeld heeft bestaan of de provincie zou subsidiëren, doch dat levert geene verpligting op, om een weg ten genoege van Amersfoort, zoo bijzonder voor plaisier-ritten ingerigt voor provinciale rekening daar te stellen. 't Is een communicatieweg van Amersfoort naar Wijk in belang van beide steden en van de grondeigenaren, langs welker gronden hij zal loopen, en die er regtstreeks belang bij heeft, kan ook voor de daarstelling zorgen.

De Voorzitter herhaalt zijn vroeger gezegde nopens de som, en voegt daarbij, dat de opbrengst van den tol is geschat op *f* 200, welke, tot kapitaal gebragt, *f* 4000 maken; dat de subsidie slechts *f* 1000 wordt, want de vroegere, nog niet uitbetaalde subsidie bedraagt *f* 2000; de jaarlijksche bijdragen der gemeenten vertegenwoordigen *f* 3000, de tollen vormen een kapitaal van *f* 4000, 't welk te zamen maakt *f* 9000, zoodat er eigentlijk slechts *f* 1000 wordt gegeven.

De heer *v. Itersum* zegt, dat de geheele zaak is geweest de herstelling van den weg van Wijk naar Amersfoort. Niet, zooals een lid dezer vergadering meende, tot aan [illegible] maar tot [illegible] is altijd bedoeld.

De heer *de Louter* merkt nog op, dat Gedeputeerde Staten wel degelijk onderhandelingen hebben aangeknoopt met de verschillende gemeenten tot onderhoud en verbetering van dezen weg.

De heer *Ackersdijck* wenscht een amendement voor te stellen, als gunstiger voor den weg en voor de Provincie, daarin bestaande, om, op eens *f* 2000 voor dien weg te geven, daaronder niet begrepen de *f* 2000 in 1850 gesubsidieerd.

De Voorzitter meent den heer *Ackersdijck* te moeten opmerken, dat door dit amendement niet aan de intentie van het voorstel zal worden voldaan. De *f* 2000 zijn in 1850 toegestaan en vervallen ult. Dec. van dit jaar. Maar aangezien de onderhandelingen niet voor het einde van dit jaar zullen expireren, zouden deze *f* 2000 vervallen. Zijne Exc. meent dus in overweging te moeten geven, dat de voorsteller de som op *f* 4000 in zijn amendement brenge, maar merkt nogmaals op, dat het onderhoud van den weg toch voor rekening van de Provincie blijft.

De heer *Ackersdijck* stemt hierin toe, zoodat zijn amendement thans luidt *f* 4000 in eens af.

De heer *Weijers* meent te moeten opmerken, dat *f* 4000 in plaats van *f* 2000 zooveel als niets is. De aanspraak van Amersfoort is, dat de zedelijke verpligting bestaat om de goede communicatie van Amersfoort op Wijk voor Provinciale rekening daar te stellen. Daarom heeft Amersfoort *f* 2000 gesubsidieerd, en zal bij die gelden mogelijk nog iets bijdoen, doch de geheele weg voor hare rekening te nemen, kan zij niet.

De heer *v. Asch v. Wijck* zegt, dat het voorstel van den heer *Ackersdijck* is, om eene subsidie te verleenen. Amersfoort heeft reeds eene subsidie gegeven; wij zullen ook subsidiëeren, zonder dat het dan uitgemaakt is aan wien die weg toekomt. Spreker meent, dat die weg reeds lang den naam van Provincialen weg heeft gedragen, en is dus van meening, dat het eene zonderlinge houding zou zijn, dat de Provincie haar eigen weg subsidieerde. Meer kan spreker zich dus vereenigen met het voorstel van Gedeputeerde Staten, welke willen kapitaliseren de opbrengst en de giften der aangrenzende gemeenten. Met beide subsidiën is men niet genoegzaam bij magte, om den weg daar te stellen, en alzoo zou het amendement alleen strekken, om het geheele plan omver te werpen.

De heer *Ackersdijck* licht zijn amendement nader [illegible] de [illegible] la [illegible] [illegible] tweede van kapitaliseren bestaat.

De Voorzitter merkt nog op, dat eene subsidie niet genoeg is. Wanneer de Provincie slechts eene subsidie geeft, zal Amersfoort slechts hetzelfde doen, en daarbij zeggen, dat wat der Provincie niet mogelijk is, ook voor eene enkele stad ondoenlijk is. Gedeputeerde Staten hebben eene langdurige correspondentie met Amersfoort over [illegible] [illegible] [illegible] eene weg [illegible] komt. De vraag is dus enkel in deze vergadering: wil ge den weg of niet?

In omvraag, wordt het voorstel van den heer *Ackersdijck* met 9 tegen 29 stemmen verworpen. Voor waren de heeren *Schoonmaker*, *v. Voorst*, *Vos*, *Dolmans*, *Kien*, *Mense*, *Nellesteijn*, *v. d. Poel* en *Ackersdijck*.

Het voorstel van den heer *P. de Beaufort* wordt met 28 tegen 10 stemmen aangenomen. Tegen *A. J. de Beaufort*, *Schoonmaker*, *de Heus*, *v. Voorst*, *Vos*, *Ras*, *Kien*, *Mense*, *Nellesteijn* en *v. d. Poel*.

Ook het voorstel der Commissie om *f* 16,000 daar voor te stellen, wordt met 26 tegen 12 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Mense*, *Nellesteijn*, *v. d. Poel*, *Ackersdijck*, *Schoonmaker*, *de Heus*, *v. Voorst*, *Vos*, *Dolmans*, *Ras*, *Kien* en *v. Beneden*.

De Voorzitter stelt alsnu voor, om Gedep. Staten te magtigen de thans beschikbare gelden op de begrooting te brengen, en de begrooting daarna aan den Minister van binnenland op te zenden, ten fine van goedkeuring door den Koning.

De [illegible]

[illegible] dragen reglement en tarief op de heffing van het verdiepgeld op den vaartschen Rijn voor zoo als nog Zr. Ms. goedkeuring niet heeft weggedragen, doet verslag bij monde van den heer *Breers*.

Dit stuk wordt ter griffie nedergelegd, en aan de orde van behandeling gesteld in de eerstvolgende zitting, na afloop der aan de orde gestelde zaken.

De zitting wordt daarna verdaagd tot Woensdag aanstaanden te 11 ure.

Zitting van den Stedelijken Raad

Zitting van 21 November.

Aanwezig zijn 28 leden. Afwezig de heeren *v. Doorn* en *Ackersdijck*.

De Burgemeester berigt de vergadering, dat er geene bedenkingen van Gedeputeerde Staten, noch van eenig Raadslid zijn ingekomen tegen de admissie als leden van den raad der heeren mr. *W. R. Boer*, dr. *S. Karsten* en mr. *J. P. baron Bentinck van Gellicum*. — Door den Secretaris binnengeleid, leggen deze leden de bij de wet voorgeschreven eeden in handen van den Voorzitter af, en nemen daarna zitting.

Het getal aanwezige leden is dus 26.

De Burgemeester merkt op, dat er ingevolge de gemeentewet een tarief moet worden [illegible] voor de afgifte van stukken door den [illegible]. Er wordt eene Commissie benoemd, uit de heeren *v. Beeck Calkoen*, *Voorduin*, *v. [illegible]* en *v. Doorn* bestaande, om een concept-tarief op te maken.

De Burgemeester doet mededeeling van de ontvangst van een provinciaal blad no. 81, nadere voorschriften behelzende voor de heffing der personele belastingen. Daar dit stuk wijziging zou kunnen daarstellen in het door de Commissie belast met de begrooting ingebragte voorstel betreffende deze belasting, stelt de Burgemeester voor, dit stuk te stellen in handen van die zelfde Commissie, met verzoek, om den raad hierover te dienen tot consideratie en advies.

Aan de orde van den dag is thans de beraadslaging over het presentie-geld voor de leden van den raad, ingevolge art. 58 der gemeentewet. De Commissie heeft voorgesteld geen presentie-geld te nemen.

De heer *Verloren* zegt, dat de motieven, welke de Commissie bewogen hebben, om dit voor te stellen, genoegzaam in het rapport zijn ontvouwd. Spreker wil echter nog een denkbeeld aanvoeren, hetwelk ook in de Commissie is te berde gebragt, dat na[illegible] het [illegible] zijn [illegible] leden [illegible] te doen bijwonen. De meerderheid heeft het echter niet aangenomen, en zich ten stelregel gezet, dat het lidmaatschap van den Raad een eerepost is, en dat dus het eergevoel elk lid moet dringen, in de vergadering te komen. Ook begreep de Commissie dat bij het grooter getal leden de beschikbare som allergeringst [illegible] [illegible] weder de [illegible] verkregen. Dit leidde de Commissie tot het [illegible] te stellen voor de niet tegenwoordige leden; doch ook hiervan kwam zij terug. Elke straf toch is gehaat [illegible] Die boete zou ook groot moeten zijn, want eene geringe boete is niet doelmatig, en zou het dan niet hard te noemen zijn, dat men met eene zware boete werd gestraft, om vergrijp in eene daad, die men uit liefde voor de goede zaak doet.

In omvraag wordt het voorstel der Commissie, met 24 tegen 2 stemmen aangenomen. Tegen waren de heeren *v. Asch v. Wijck* en *Schiller*.

Hiervan zal kennis worden gegeven aan Gedeputeerde Staten.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over de [illegible] [illegible] van Burgemeester, Wethouders, [illegible] en Ontvanger, ingevolge de artikelen [illegible] en [illegible] der gemeentewet.

Aan de beraadslagingen over het eerste punt [illegible] deel. Het voorstel der Commissie wordt met 23 stemmen aangenomen (ingevolge artikel 46 der gemeentewet heeft de Burgemeester zich buiten stemming gehouden.)

[illegible] de Wethouders.

De heer *v. Asch v. Wijck* meent te moeten voorstellen om de discussien hierover te verdagen; op grond van artikel 78 der gemeentewet, volgens hetwelk de raad zou kunnen goed vinden 4 Wethouders te benoemen. Die beslissing is verdaagd tot dat de raad voltallig zou zijn. Wij verkeeren, zegt spreker, thans in dien staat van voltalligheid en zouden dus over dit punt kunnen handelen. Indien de raad slechts 2 Wethouders begeert dan is het tractement veel te gering, want dan zijn de werkzaamheden te veelvuldig; mogt het getal op 4 worden bepaald, dan kan er eene meerdere verdeeling van werkzaamheden plaats hebben, en dan zou het tractement zoo kunnen blijven. [illegible] dus dat men eerst in overweging neme of er 2 of 4 Wethouders zullen zijn.

De heer *Voorduin* merkt op dat er nog een lid aan den raad ontbreekt. Zoodat dezelfde reden waarom de beslissing vroeger is uitgesteld, of er 2 of 4 Wethouders zullen zijn nog bestaat.

De Voorzitter zegt, dat de zaak vooreerst aan de orde van beraadslaging is gesteld, doch dat het ZijnEd. Achtb. voorkomt, dat aanvankelijk is voorgesteld om 2 Wethouders te benoemen, zonder dat [illegible] om dadelijk nadat de raad [illegible] zijn de vergadering hierover te raadplegen. Volgens spreker, zou men eerst later, over een half jaar of over een jaar, daarover behoeven te raadplegen, wanneer men dan met meerdere kennis van zaken zou kunnen oordeelen. Het komt spreker ook voor, dat eene vermeerdering van het getal niet altijd met vermindering van werkzaamheden zal gepaard gaan; de meeste zaken worden collegialiter behandeld. Dat de werkzaamheden in het algemeen echter vermeerderen lijdt geen betoog; er komt bijna geene aanschrijving of zij levert meerdere werkzaamheden aan het collegie op. Er bestaat echter, volgens spreker, nog eene andere reden om de kwestie van het 4de lid uit te stellen. Men kent elkanden nog niet, en men zal dus beter later met

zaken en personen kennis naar gelang der behoefte het collegie kunnen aanvullen[illegible].

De heer *v. d. Heuvel* meent, dat deze zaak invloed [illegible] hebben op de begrooting. De Commissie heeft slechts het status quo in het oog gehad. Volgens de voorgestelde wijziging zou dan de begrooting moeten [illegible] worden.

De heer [illegible] stelt voor om de ƒ 900, die [illegible] zijn, door de niet aanneming van het presentiegeld op de begrooting aan te houden, wanneer die voor den Wethouder moet [illegible].

De Burgemeester [illegible] eene [illegible] regeling geen punt van bezwaar [illegible] kunnen uitmaken; dat zou een [illegible] [illegible] uit den post van onvoorziene uitgaven moeten gevonden worden. Bij de begrooting behoeft dit dus vooreerst geen punt van bespreking uit te maken.

De heer *Kappeyne* meent, dat de ƒ 900 door de Commissie reeds van de begrooting waren afgetrokken [illegible] eene verandering in het [illegible] brengen.

De motie van orde van den heer *v. Asch v. Wijck* wordt daarop in omvraag gebragt, en met 8 tegen 18 stemmen verworpen. Voor stemden de heeren *Reede*, *Walland*, *v. Cleeff*, *Jongeneel*, *v. Lier*, *Vosmaer*[illegible], *v. Asch v. Wijck* en *Schüller*.

De heer *v. Asch v. Wijck* stelt nu voor het tractement op ƒ 1200 te stellen.

De Burgemeester zegt, dat het ook hem voorkomt, dat het tractement van ƒ 900, hetwelk in 1827 voor de Wethouders is aangenomen, in eene geheel andere orde van zaken is daargesteld, welke niet met de tegenwoordige kan in vergelijk gebragt worden. De Wethouders vormen de laatste schakel van het uitvoerend bewind in het algemeen. Alles wat uit de verschillende wetten voortvloeit is aan Burgemeester en Wethouderen opgedragen. De bevolking neemt toe, zoodat de bemoeijingen vermeerderen, en neemt men nu in aanmerking, dat aan Gedeputeerde Staten ƒ 1500 worden toegekend, dan staat deze som niet in de minste verhouding met de ƒ 900 voor een Wethouder. Al is het eene eervolle betrekking, dan [illegible] niet [illegible] dat er ook andere eervolle [illegible] brengen, en toch beter worden [illegible], b.v. de regterlijke betrekking, en daar heeft men nog een vacantie tijd in, dien de Wethouders geheel missen. Het is ook in het belang der stad, want wanneer het tractement laag is, zal elke Wethouder, die niet rijk is, de eerste de beste gelegenheid aangrijpen om zich een beter tractement te verschaffen. Spreker vindt het goed dat het presentiegeld niet meer wordt genomen, doch vindt het niet goed dat men hen karig en schraal beloone, die alle werkzaamheden voor dezen raad moeten verrigten.

De heer *v. d. Heuvel* zegt, dat het de Commissie voorkwam, dat het eene een is, de burgerij te representeren, en de wethouders, die als uitgezochten van den raad kunnen worden beschouwd, dus geen post maar eene eere-betrekking bekleeden.

De heer *Voordewin* zegt nagenoeg: „Wanneer wij nagaan, waarvan alle uitgaven moeten worden goed gemaakt, dan vinden wij dit in de belasting. Te regt [illegible] daarom door de Commissie het [illegible] voorbeeld tot bezuiniging [illegible] gegeven. Het is dus niet raadzaam, dien post te verhoogen, omdat het ongunstig naar buiten werkt; het is waar ƒ 900 is weinig, doch wij doen ook alles om de eer zonder iets te genieten; ons werk kost ook tijd en opoffering. Wanneer ƒ 900 te weinig wordt geacht, omdat de wethouder, die een beter bestaan kan vinden, die betrekking dan zal verlaten, dan zal die met ƒ 1200 ook niet te houden zijn. — Wat de aanhaling van den vacantietijd betreft voor de regterlijke magt, daartegen staat over dat de regterlijke magt altijd voltallig moet zijn; de wethouders kunnen uit de stad gaan wanneer zij verkiezen, en worden bovendien nog door vaste commissiën geholpen. De zaak moesten we dus laten zoo als ze is. Later kan men met meer kennis van zaken over de kwestie van 3 of 4 wethouders oordeelen."

De heer *v. Ittersum* voert aan, dat de redenering als zoude de betrekking van wethouder een eere-post zijn, even als die van lid van den raad, niet doorgaat. Het lidmaatschap van den raad mag wel niet als eene bijzaak beschouwd worden, doch de leden hebben toch allen andere betrekkingen daarbij, die [illegible] betrekking kan genoemd worden. Omdat het wethouderschap ook als een eervolle post [illegible], die [illegible] bezoldigd worden. [illegible] volgens Spreker, [illegible] juist [illegible], die post is [illegible] als eene [illegible] te beschouwen, daar hij dien [illegible] voor andere betrekkingen moet [illegible] Spreker [illegible].

De heer *Nahuys* vraagt [illegible] bepaald heeft, dat ƒ 900 zouden worden uitbetaald, en dat deze ƒ 900 werden [illegible], zoo [illegible] dit [illegible] opzigte [illegible] gezegd [illegible] *Voorzitter* merkt Spreker op, dat [illegible] laten zoo als ze waren, want dat er eene geheele nieuwe regeling [illegible] ook in den [illegible] andere zaken ten grondslag zou liggen.

In omvraag wordt het amendement van den heer *v. Asch v. Wijck* met 10 tegen 16 stemmen verworpen. Vóór stemden de heeren *v. Hengst*, *Reede*, *Kien*, *Walland*, *v. Cleeff*, *v. Ittersum*, *v. Veersen*, *v. Asch v. Wijck*, *Schüller* en *Nahuys*. (De heeren *Hinlopen*, *v. Dielen* en *v. Beeck Calkoen* hebben zich buiten stemming gehouden.) — Het tractement voor wethouderen blijft dus op ƒ 900 bepaald.

Aan de orde is het 3de punt, het tractement van den secretaris. Dit was vroeger ƒ 2600, door de Commissie voorgesteld op ƒ 2000.

De heer *Jongeneel* kan zich niet vereenigen met eene vermindering van het tractement voor den secretaris. Naar zijn oordeel is er geene betrekking waar meer ijver en kunde voor verlangd wordt dan voor deze. De laatste tijd is zeer vruchtbaar geweest in het vermeerderen van werkzaamheden, en men stelt minder tractement voor. Spreker zegt dat de verantwoordelijkheid van den secretaris bij hem veel hooger staat, als die van den ontvanger, want deze stelt een borg. — ZijnEd. stelt dus voor het tractement [illegible] te brengen.

De heer *v. Ittersum* vraagt van de Commissie te mogen weten wat haar heeft kunnen bewegen de overige tractementen zoo te laten en die van den secretaris te verminderen, in weerwil dat zijne werkzaamheden vermeerderen. Er bestaat, volgens Spreker, geene enkele reden om dit tractement te verminderen, wel daarentegen om het te vermeerderen. — ZijnEd. stelt dus voor het te behouden zoo als het geweest is, dat is op ƒ 2600.

De heer *Walland* [illegible].

De betrekking van Secretaris is [illegible] gebondenheid meer uitgebreid [illegible] daar [illegible] geen minder tractement [illegible].

De heer *Verloren* zegt: [illegible] commissie meende dat er plan bestond om een [illegible] te benoemen, waardoor dan het werk van den Secretaris veel zou verminderen. In de tweede plaats heeft de commissie een verband zoeken daar te stellen tusschen het tractement van den Secretaris en den ontvanger. Deze laatste toch heeft alle bureaukosten voor zijne rekening, moet voor zijn eigene rekening eene woning aanschaffen, waarvan 1 à 2 lokalen uitsluitend voor zijn bureau behooren afgezonderd te blijven, terwijl de Secretaris het tractement zuiver geniet. Ook zijn er veel andere posten, (volgens spreker) die niet minder werks opleveren, en veel minder bezoldigd worden.

De heer *v. Dielen* zegt, dat hij in de Commissie ook voor behoud van het bestaande tractement voor den Secretaris gesproken heeft, doch dat het hem niet heeft mogen gelukken, zijne zienswijze door de meerderheid te doen aannemen. ZijnEd. stemt zeer voor de voorstellen van de heeren *Jongeneel* en *van Ittersum*. De verantwoordelijkheid van den Secretaris behoort toch oneindig veel grooter geacht te worden als die van den ontvanger. Eene onnaauwkeurigheid van den Ontvanger toch is de redres[illegible] hetgeen aan den Secretaris [illegible] eene zaak van [illegible] te herstellen is. Ook zijn de werkzaamheden niet te vergelijken. De Secretaris heeft stellig tweemaal zooveel werk als de Ontvanger. — Wat het eigen huis betreft, dat is juist eene groote gemakkelijkheid voor den Ontvanger; de Secretaris moet altijd hier tegenwoordig zijn.

De heer *Schüller* zegt, dat de meerderheid der Commissie op het oog heeft gehad, dat er vele andere ambtenaren gevonden worden met groote werkzaamheden en kleine tractementen. Zoo heeft men, om een voorbeeld aan te halen, de substituut Griffier der regtbank, die ƒ [illegible] heeft, en daarbij veelvuldige werkzaamheden. Met het oog op dergelijke tractementen is dat van den Secretaris op ƒ 2000, vrij aanzienlijk te noemen, vooral als men daarbij in aanmerking neemt de verhooging van belastingen, in een tijd, dat men naar bezuiniging tracht.

De heer *v. Ittersum* voert aan, dat de vergelijking van een substituut Griffier met een Secretaris onjuist is. De eerste is eene betrekking die men aanvaart, om daardoor verder te komen, maar een Secretaris blijft jaren lang dezelfde. Hoevele geachte mannen heb ik niet gekend, zegt spreker, die hun geheele leven Secretaris eener stad bleven, en zou er een substituut Griffier te vinden zijn, die dit zijn gansche leven is gebleven.

De heer *M. v. Cleeff* heeft hooren beweren, dat de ontvanger een borgtogt stellen moet; dat is zoo, doch de Secretaris stelt geen geld tot borg, maar wijdt zijn geheele leven, zijne gansche gezondheid, aan de belangen der burgerij, en kan veel toebrengen om den financielen toestand te verligten.

De heer *Jongeneel* trekt zijn amendement in, en vereenigt zich met dat van den heer *v. Ittersum*.

De heer *Kien* kan zich zeer vereenigen met het denkbeeld om het lot van den eersten ambtenaar dezer stad op eene behoorlijke hoogte te brengen. Het Stedelijk Bestuur zal vermoedelijk zeer afwisselend zijn, zegt Spreker, want wij allen zijn slechts voor korten tijd benoemd. Het kan dus van belang geacht worden, dat wij een persoon hebben van wien wij verzekerd zijn, dat zal blijven. Men moet hier niet zoozeer op den personelen toestand van den persoon zien, maar meer op zijne normale positie. Hij is de inlichter voor het bestuur, voor de gansche burgerij, hij is de regterhand voor Burgemeester en Wethouders, en zoo iemand moet behoorlijk beloond worden. Spreker vindt er geen het minste bezwaar in om de belasting te verhoogen, wanneer de gelden slechts nuttig worden besteed.

In omvrage wordt het voorstel van den heer *v. Ittersum* met 26 tegen 6 stemmen aangenomen. Tegen: de heeren *Schüller*, *Voordewin*, *Bolt Hendriksen*, *Verloren*, [illegible] en *v. Reede*.

Aan de orde is het 4e punt, het tractement van den Ontvanger. — Den Voorzitter komt het wenschelijk voor, deze zaak te supercederen. Het tractement komt Spreker te hoog voor, dewijl de betrekking toch niets meer is dan die van een Tresaurier; maar mogt de Raad aannemen, dat de Gemeente-ontvanger, zoo als in andere plaatsen, ook geheel met de ontvangst behoort belast te zijn, dan is het een ander geval. Wij hebben, zegt Spreker, hier op de Ganzenmarkt een ambtenaar van ƒ 1300, die alleen met de ontvangst is belast. Alles hangt nu af van de instructie. Het is dus beter thans niet tot de behandeling van dit punt over te gaan, maar eerst eene Commissie te benoemen om, ingevolge art. 107, in verband met a. 109, eene instructie voor den Ontvanger daar te stellen. Spreker stelt dus deze motie van orde voor, omdat men eerst zou kunnen beoordeelen welke werkzaamheden den Ontvanger zullen worden opgedragen, welke bureau-, schrijf-, licht- en vuur- en andere kosten hij voor zijne rekening zal hebben. — Dien overeenkomstig wordt besloten, en er wordt eene Commissie benoemd, bestaande uit de heeren *v. Dielen*, *v. d. Heuvel*, *Schuurman*, *Walland* en *Böhm*, tot het ontwerpen van genoemde instructie.

Aan de orde is het rapport van de Commissie betreffende het verzoek van het Genootschap van Landbouw en Kruidkunde, om ƒ 150 voor 2 gouden medailles.

De heer *v. d. Heuvel* wenscht de behandeling over dat stuk te verschuiven tot na die der begrooting, om reden de door de Commissie aangehaalde motieven.

De heer *Kien* vindt er geen bezwaar in, om de zaak nu af te doen; ook is ze aan de orde van de beraadslagingen gesteld.

De heer *v. d. Heuvel* meent dat die post gewoonlijk op de onvoorziene uitgaven is gevonden, en dus na de begrooting dient te worden behandeld.

Er wordt besloten dit verzoek bij het derde hoofdstuk in behandeling te nemen.

Er wordt thans rapport uitgebragt namens de Commissie belast met het onderzoek naar de geprojecteerde daarstelling van eene schoeijing aan de Catherijne brug, bij monde van den heer *Jongeneel*. De Commissie vindt een trap aan de Catharijne brug minder doelmatig, doch heeft in overleg met den Kameraar de zaak zoodanig gewijzigd, dat er een trap aan de Koestraat kan komen. Overigens concludeert de Commissie tot toestaan van de schoeijing. — Dit stuk wordt ter secretarie nedergelegd, en de discussie bepaald in de volgende vergadering.

Aan de orde is de behandeling van de Begrooting, en wel in de eerste plaats, die over de algemeene strekking.

De heer *Voswinkel Dorselen* meent, dat de Commissie niet in algemeene beschouwingen getreden is. Het was spreker eerst zeer moeijelijk geweest, om met de noodige kennis van zaken te oordeelen; doch hij was thans door den surnumerair griffier genoegzaam ingelicht. — Het is er verre van af, dat spreker aan de goede trouw van iemand van het bestuur twijfelt, maar met het oog op de zaak zelve, op de *f* 400,000 die gevorderd worden, om de uitgaven te dekken, is het hoogst noodig, dat men eerst [illegible] naga, waartoe en hoe die uitgaven worden besteed. Er zijn nagenoeg 200 officianten, en nog 100 andere kleine ambtenaren aangesteld, en het komt spreker voor dat men wel het oog daarop mogt vestigen, en vragen of dit alles voor een genoegzaam beheer noodig was. [illegible] zegt spreker, dat ik een beknibbelaar van tractementen ben; wanneer men goed wil gediend worden moet men goed betalen." — Spreker wil een voorbeeld aanhalen, en wel betreffende de inkwartieringskazerne, waaraan verschillende personen zijn verbonden (sub. n°. 55 en 56), in weerwil, dat er in die inrigting niet veel omgaat, en niet veel omgaan zal, ten gevolge van de vergemakkelijking van het vervoer van personen. — Spreker wenscht verder, dat men door geregeld beheer, door een ijverig bestuur, door duidelijken en goeden regel der administratie, door goede controle tot eene verstandige bezuiniging mag komen, en dat er dus ten aanzien van 's lands finantien niets ontbreken moge om dit alles te men verwezentlijken; dat men daarom niets onder de hand behandele, maar aan alles de noodige openbaarheid geve; dat men dus ook bij het openvallen van posten meer publiciteit daaraan moge geven, opdat ieder zich kan opdoen, en men het beste zoeken kan.

(Middelerwijl komt de heer *Ackersdijck* in de vergadering, zoodat het getal tegenwoordig zijnde leden thans 27 bedraagt.)

De heer *Voorduin* zegt dat te midden van het jaar 1850 de Gemeente wet werd gearresteerd, in werking gebragt, en het nieuwe bestuur optrad. Dit laatste geschiedde juist op een tijd, dat men met de opmaking der begrooting voor het volgende jaar moest beginnen. Men was dus [illegible] gelaten om de [illegible] aan de [illegible], ofschoon die lang niet stiptelijk met de Gemeentewet overeenkwam. Intusschen heeft men eenig verband gebragt tusschen de [illegible] en de begrooting, en het [illegible] Spreker zegt dat dit grootendeels [illegible] [illegible] [illegible] de begrooting [illegible] [illegible] bestuur, te geven. Dit belet echter niet dat Spreker thans den wensch wil [illegible] het volgend jaar [illegible] hoogst [illegible] verbeteringen [illegible]. Spreker heeft [illegible] bespeurd tusschen de directe en de indirecte belastingen. [illegible] noodzakelijk [illegible] [illegible] gemaakt [illegible] [illegible] [illegible] zijn dat men [illegible] [illegible] [illegible] de uitgaven *f*. 80,000 [illegible] noodig heeft. De [illegible] is zeer noodig, doch daarom moet men die belasting niet verhoogen. Spreker wenscht dat de *f* 30,000 eerst af [illegible] de belasting [illegible] [illegible] dan een eerste [illegible] [illegible] gedaan [illegible]. Bij [illegible] beschouwing [illegible] de tegenwoordige begrooting elk inwoner [illegible] *f* 3,14 [illegible] tot den [illegible] [illegible] moge [illegible] worden, wanneer het niet anders zijn kan, doch ook alleen omdat het niet anders zijn kan. — Wat de uitgaven aangaat, noch in de begrooting staat, noch bij de memorie van toelichtingen vinden wij de posten genoegzaam gespecificeerd, om over het noodige te kunnen oordeelen. — Spreker heeft daarom de kasrekening van 1852 nagezien, en, om een voorbeeld aan te halen, gevonden voor den post van openbare vermakelijkheden enz. ad *f* 2000, twee kwitantien, eene van *f* 1000 voor het muziekkorps, en eene van *f* 1000 voor publieke vermakelijkheden, voor [illegible] eene kwitantie van *f* 500, [illegible] den gebragt. Wat aangaat de fabrieage, die wordt bij wijze van splitsing voorgedragen. Bij elkander getrokken maken die posten gezamentlijk eene som van *f* 92,100 uit. Om die in hare onderdeelen te kennen heb ik alweder mijne toevlugt genomen tot de kasrekening, en onder eene menigte rekeningen en kwitantien van materiaal enz., gevonden, dat er eene som van *f* 38,590 is uitbetaald aan twee opzigters, tot betaling van werkvolk. Het kwam Spreker toen voor dat het minder noodig was, aan zulke ondergeschikte ambtenaren eene zoo aanmerkelijke som ter administratie in handen te geven. Vroeger werd dit door den ontvanger [illegible] waarom dit veranderd is, heeft Spreker niet kunnen nagaan. Zijn Ed. zal dus gaarne nadere inlichtingen daaromtrent afwachten, in den hoop dat langs dezen weg van onderzoek men zachtkens tot een resultaat zal komen, tot betere regeling der uitgaven, en kan dat vermindering van belasting.

De heer *v. d. Heuvel* zegt, dat het gezamentlijke bedrag der uitgaven is *f* 419,000, waarbij is *f* 30,000 ongerekend. Als men nu de overige som nagaat, dan is er altijd nog een te kort aan ontvangst voor de uitgaaf. Men is dus teregt niet overgegaan, tot vermindering van belastingen, en teregt heeft men gebruik gemaakt van het voordeelig saldo van vorige jaren, om *f* 30,000 buitengewone af te lossen. Ook [illegible]

Spreker wenscht [illegible] van belastingen [illegible] daartoe echter hoop is [illegible]

De heer *v. d. Heuvel* meent, dat deze zaak [illegible]

De heer *Vosbiren* [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] betaald, waarvan *f* [illegible] [illegible] vergoeding [illegible] [illegible] tot vermindering [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de meeste [illegible] [illegible] [illegible] lossen. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] De heer [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van de huishouding [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Spreker gelooft echter, dat de Raad [illegible] verpligt [illegible] [illegible] [illegible] en, dat tegenwoordige [illegible] [illegible] is reeds meer dan 20 jaren [illegible] [illegible] dat men alles als de belastingen [illegible] [illegible] een jaar [illegible] [illegible] kunnen [illegible] om 2 of 3 jaren zoo de uitgave [illegible] [illegible] [illegible] roepen. Men [illegible] *f* 30,000 voor de [illegible] [illegible] binnen weinige jaren [illegible] worden *f* 100,000 daartoe te geven, want de [illegible] houden worden. Spreker is het daarom op verre na niet met den heer *Voorduin* eens, en wenscht eerder eene aflossing van schulden aan te zien nemen, opdat elk jaar beter zijne eigene kosten kan dragen. De overige gelden moest men steeds voor buitengewone uitgaven bezigen, maar niet gebruiken om de ingezetenen een enkel jaar iets minder te laten betalen, of ze aanwenden tot schulddelging. — Zijn Ed. Achtb. zegt nog, dat de begrooting ook niet naar zijn wensch is opgemaakt, doch de Raad heeft geen regt die te veranderen, want het model is voorgeschreven, en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gemeente wet zoo bepaald. Gedeputeerde Staten zullen het nieuwe model later opgeven. Al hetgeen dus daarover verhandeld wordt leidt tot niets. Ook gelooft spreker dat, wanneer men gaat generaliseren, dit alleen tot resultaat zou hebben, het publiek te verblinden. Dat men dus in details trede is goed, wanneer dit slechts geschiedt met kennis van zaken. Zoo zag spreker nog onlangs dat te Amsterdam *f* 86,000 voor bestrating was besteed; dat is veel, dat is eene groote som, maar is het te veel of mogelijk nog te weinig? — Tijd hebben wij nu niet meer om alles na te gaan, laten wij dus bij de eerste de beste gelegenheid de begrooting van [illegible] nazien en dan zeggen: zoo is het, zoo moet het. [illegible] zoo moet het zijn, want [illegible] [illegible] doen [illegible] [illegible] [illegible] in details te treden. Men gaat [illegible] tot de behandeling van de verschillende artikelen van de begrooting.

(De zitting duurt voort.)

(De Redactie acht het doelmatig de discussien hier af te breken, en het vervolg te voegen bij die der volgende zitting, omdat ze dan met de beraadslagingen over het overige deel der begrooting beter één geheel uitmaken.)

[illegible] BOSCH en Comp.